

Brukerrådet

Møtereferat

Dato: 11. mars 2021 kl: 09.00- 13.30

Møteleder: Thomas Johansen

Referent: Sekretariatet ved Lisbeth Raastad

Vedlegg: Deltakerliste, presentasjon sak 6

SAK 1: Velkommen - plan for dagen

Leder i Brukerrådet Thomas Johansen ønsket velkommen til møtet.

SAK 2: Introduksjon fra direktør Jan Frederik Andresen

Andresen ønsket nye representanter velkommen i Brukerrådet. Han informerte kort om at Helsetilsynet for tiden er inne i en organisasjonsutviklingsprosess som kan medføre nye avdelinger og ny fordeling av oppgaver. Bakgrunnen er blant annet at Helsetilsynet har ny strategisk plan og har fått nye oppgaver. Han presiserte at Brukerrådet står fjellstøtt og at rådet trengs i utviklingsarbeidet fremover.

SAK 3: Presentasjonsrunde

Alle møtedeltakerne presenterte seg kort.

SAK 4: Valg av leder og nestleder i Brukerrådet

Nåværende leder Thomas Johansen informerte om at han ønsket avlastning fra ledervervet. Han så det som hensiktsmessig å spre lederoppgaven på flere organisasjoner. Han informerte om hva ledervervet innebærer og hvilke oppgaver som er knyttet til vervet.

Ragnhild S. Støkket (FFO) ble valgt som ny leder, og Harald Kvame Hansen (FFO) ble valgt som ny nestleder. Begge ble valgt ved akklamasjon.

SAK 5: Forslag om endringer i Brukerrådets mandat

Sekretariatsleder Mari Dahl Schlanbusch orienterte om to forslag til mandatsendringer knyttet til funksjonstid for medlemmer av Brukerrådet og for leder og nestleder, se saksliste for møtet.

1) Brukerrådets oppnevning og funksjonstid

Forslaget innebar å tilføye setningen «For å sikre kontinuitet i arbeidet kan maks halvparten av rådets medlemmer byttes ut på slutten av hver periode.» til Brukerrådets mandat. Målet med forslaget var å sikre kontinuitet i Brukerrådet ved at ikke samtlige representanter skulle kunne byttes ut samtidig.

Innspill fra rådets medlemmer

- Det ble stilt spørsmål ved om hvem som regnes som representanter etter mandatet, og dermed hvem det er som skal byttes ut.
- Noen medlemmer hadde forstått det som at «representant» refererte til det enkelte medlem i sin personlige kapasitet, andre påpekte at representantene i Brukerrådet representerer sine organisasjoner – ikke seg selv.
- Det ble påpekt at Brukerrådet består av små og store organisasjoner. Noen mente at de store paraplyorganisasjonene burde være sikret representasjon i Brukerrådet, mens andre påpekte at det burde være opp til Helsetilsynet selv å velge representanter.

Konklusjon

Sekretariatet tar med seg innkomne innspill og ser på mandatet på nytt.

2) Ledelse og arbeidsform

I tråd med tidligere beslutning om å utvide leders periode fra et til to år, må brukerrådets mandat endres fra følgende:

«Brukerrådet velger selv leder og vara for leder. Leder velges for 1 – ett – år av gangen og kan gjenvelges for inntil 3- tre – år».

Til følgende:

«Brukerrådet velger selv leder og vara for leder. Leder velges for 2 – to – år av gangen og kan velges for inntil to perioder, dvs. 4 – fire – år».

Konklusjon

Mandatet ble endret i tråd med forslaget.

Pårørendealliansen ønsket at også pårørendeperspektivet fremgår av mandatet og at pårørendemedvirkning tas inn i mandatet. De sendte skriftlig innspill til sekretariatet om dette.

SAK 6: Orientering om prosjektet om kvalitetsutvikling i institusjonstilsynet og innspill fra brukerrådet

Fagsjef Hanne Knudsen i Helsetilsynets avdeling for barnevern og sosiale saker (avd.1) orienterte om at prosjektet er i startfasen. Pr. nå skjer det kartlegging.

Seniorrådgiverne Karin Sasaoka og Kathrine Haarstad presenterte prosjektet, samt tema som var utgangspunkt for drøfting. Se utsendte sakspapirer og vedlagte presentasjon.

Innspill fra rådets medlemmer

- Det er overraskende at én av fire institusjonsledere sier at tilsyn ikke er relevant når det gjelder kvalitet ved institusjonene.
- Brukerorganisasjonene kan bidra i selve tilsynet som erfaringsmedarbeidere.
- Det er viktig å være bevisst på hvordan man innhenter informasjon fra barn. Samle grupper med ungdom som har bodd på institusjon.
- Barn og unge må være i stand til å medvirke - de som gjennomfører undersøkelsen må kunne sikre det. Man må være veldig bevisst på hvem man bruker til en slikt arbeid for å unngå retraumatisering.
- Det er viktig å bygge relasjon med barn/unge – sikre tillit og god forutsigbarhet. Man må også være observant på at barn/unge ikke nødvendigvis ønsker å delta.
- Det kan være nyttig å bruke digitale verktøy i kontakt med barn/unge.
- Innhente kunnskap som allerede ligger der og som kan tas inn, eks. fra Forandringsfabrikken.
- Pårørende må også involveres i tilsynet.
- Være bevisst på skille mellom private, ideelle og kommersielle institusjoner.

Innspill fra direktør Jan Fredrik Andresen:

Andresen påpekte hvor viktig det er at tilsynet oppleves som relevant for virksomhetene. Virksomhetene må «eie» resultatene. Er det uenighet om faktum, skjer det ingen endringer. Det er pedagogisk krevende å få satt i gang endringsprosessene, og det er ikke nok at tilsynsmyndigheten leverer en god rapport.

SAK 7: Orientering om egenvurderingstilsyn i poliklinikker i barne- og ungdomspsykiatrien.

Fagdirektør Aud Frøysa fra Helsetilsynets avdeling for spesialisthelsetjeneste (avd.2) presenterte tilsynet. Se utsendte sakspapirer.

Innspill fra rådets medlemmer

- Hvordan blir foreldre/pårørende involvert?
- Hva ligger i medvirkning?

- Skille mellom medvirkning fra brukerne og fra de foresatte
- Det er bra at et slikt egenrevisningstilsyn utføres raskt,
- Må være oppmerksom på at noen barn/unge faller utenfor.
- Det ble påpeket at mange henvisninger ikke tas til følge. Hva skjer med barn/unge der henvisningene avvises? Hvordan følger/følges kommunene opp?
- Antallet avvisninger fra BUP er høyere enn fra TSB (Tverrfaglig spesialisert rusbehandling)

Innspill fra direktør Jan Fredrik Andresen

Andresen pekte på at tidsnød og pandemi gjorde at Brukerrådet ikke hadde fått medvirke i utarbeidelsen av tilsynet. Man hadde valgt å gjenbruke metode fra tilsynet i 2013/2014. Han pekte på at andre undersøkelser kan være mer egnet enn tilsyn til å finne årsaker til avvisningene.

SAK 8/9: Diskusjon om forventninger til hvordan brukerrådet skal oppfylle sitt mandat

Brukerrådet diskuterte forventninger til hvordan brukerrådet skal oppfylle sitt mandat og hva slags saker som egner seg for diskusjon i Brukerrådet, med utgangspunkt i innkomne saker fra brukerrådets medlemmer.

NFU, Pårørendealliansen og Velferdsalliansen redegjorde kort for sakene de hadde sendt inn. Se utsendte sakspapirer.

Sak fra NFU

Frode Strømman redegjorde kort for saken. NFU registrerte i økende grad at tjenester avslås med begrunnelse i hvordan man bor, og ikke på grunnlag av individuelle behov og vurderinger. Etter NFUs syn er dette en praksis som har utviklet seg i flere kommuner og som etter deres oppfatning ikke er forankret i loven. NFU ønsket at denne problemstillingen får oppmerksomhet fra tilsynsmyndighetene.

Sak fra Pårørendealliansen

Anne-Grethe Terjesen presenterte kort saken. Pårørendealliansen erfarer at det er stort trykk på kommunale helsetjenester og at pårørende i økende grad blir tildelt oppgaver. Helsetilsynet bør se på denne utviklingen når tjenester vurderes.

Velferdsalliansen

Saken omhandler personer med rus- og psykiske problemer som har økonomisk forvaltning fra Nav under opphold på boliginstitusjon.

Honoratte Basemake NN Muhanzi sa at de har vært i tvil om saken hører hjemme i Brukerrådet. I saksfremlegget stilles det spørsmål om hvilke rettigheter personer under forvaltning har når det gjelder å klage på sviktende/ikke god forvaltning.

Innspill fra rådets medlemmer

- Kan en sak være for smal til å være nyttig å diskutere/ta opp for i Brukerrådsmøtene? Det bør være lav terskel for å sende inn saker, så får man heller tåle at noen saker blir avvist dersom de ikke passer for plenumsdiskusjon.
- De faste møtene er en viktig kanal or å gi informasjon til Helsetilsynet om brukererfaringer ute i tjenestene.
- Det ble foreslått å lage mindre grupper hvor smalere temaer kan diskuteres av de medlemmene som har interesse for dette.
- Det ble ytret ønske om flere muligheter for samarbeid og erfaringsutveksling på tvers for brukerrådets medlemmer. Det ble foreslått å lage «Teamsgrupper» eller andre elektroniske løsninger for dette.
- Arbeidet i Brukerrådet må bli mer synlig innad i organisasjonene og for omverdenen. Hvordan kan informasjon om arbeidet/sakene nå flere?
- Referat fra møtene må offentliggjøres.
- De omtalte sakene er gode eksempler på saker som kan tas opp i Brukerrådet.
- Viktig at Helsetilsynet tar med seg innholdet i sakene videre i sitt arbeid.

Oppsummering ved Johansen

Johansen takket for nyttige innspill. Det er bra at problemstillinger løftes frem og at Helsetilsynet gjøres bevisst på problematikken knyttet til de aktuelle sakene. Han oppfordret alle medlemsorganisasjoner til å sende inn saker.

Innspill fra direktør Jan Fredrik Andresen

Andresen påpekt at Helsetilsynet trenger informasjon i arbeidet med å følge opp sitt mandat. Saken fra Pårørendealliansen åpner for et stort tema. Samfunnet forventer at pårørende deltar mer. Andresen presiserer at dersom pårørende tar på seg oppgaver vil Helsetilsynet aldri følge opp dette tilsynsmessig.

Problemstillingen i Velferdsalliansens sak kan være aktuelt å ta opp med Arbeids- og velferdsdirektoratet og KS bør komme på banen.

Andresen informerte om at Helsetilsynet pr. i dag ikke kan tilby Teams. Han opplyste om at Helsetilsynet samfunnskontakt Erik Stene vil være en naturlig deltaker på brukerrådsmøtene fremover.

Brukerrådets sekretariat

Sekretariatet ville bidra til å fasilitere arbeid og diskusjon i mindre grupper, og vil også jobbe videre med å oppdatere informasjon på Helsetilsynets nettsider om Brukerrådet.

SAK 10: Evt. Oppsummering, evaluering, informasjon

Artikkel til Tilsynsmeldingen

Johansen informerte først om at Helsetilsynets tilsynsmelding i år kommer digitalt. Den lanseres i april 2021, men det vil komme flere artikler utover året. Tidligere år har lederen for Brukerrådet bidratt med en artikkel. Helsetilsynet ønsker også i år bidrag

fra Brukerrådet i form av en artikkel. Det er ønskelig at medlemmene kommer med innspill til innholdet i en slik artikkel.

Neste møte

Neste møte i Brukerrådet avholdes **10. juni 2021**. Frist for å melde inn saker er **13. mai 2021**.